

1721

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 16 grudnia 2010 r.

w sprawie szkoleń w zakresie ochrony roślin

Na podstawie art. 75 ust. 8 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki organizacyjno-techniczne prowadzenia szkoleń w zakresie ochrony roślin;
- 2) kwalifikacje osób prowadzących szkolenia w zakresie ochrony roślin;
- 3) programy szkoleń w zakresie ochrony roślin;
- 4) maksymalną liczbę osób w grupie, dla której prowadzi się szkolenia w zakresie ochrony roślin;
- 5) sposób dokumentowania działań związanych z prowadzeniem szkoleń w zakresie ochrony roślin;
- 6) wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie ochrony roślin oraz okres ważności tego zaświadczenia.

§ 2. Podmiot prowadzący szkolenia w zakresie ochrony roślin:

- 1) zapewnia pomieszczenia umożliwiające prowadzenie zajęć, w tym wykorzystywanie w ich trakcie pomocy audiowizualnych;
- 2) udostępnia uczestnikom szkoleń w szczególności:
 - a) pomoce audiowizualne, w tym prezentacje multimedialne, filmy szkoleniowe, zestawy foliogramów, przeźrocza,
 - b) materiały szkoleniowe.

§ 3. Podmiot prowadzący szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin, niezależnie od spełnienia warunków, o których mowa w § 2:

- 1) zapewnia miejsce do prowadzenia zajęć praktycznych z wykorzystaniem opryskiwaczy ciągnikowych polowych i ciągnikowych sadowniczych, wraz z ciągnikiem, lub sprzętu agrolotniczego;
- 2) udostępnia uczestnikom szkolenia:
 - a) modelowy zestaw odzieży ochronnej stosowanej przy wykonywaniu zabiegów ochrony roślin w uprawach polowych, sadowniczych i pod osłonami, w tym w szklarniach, inspektach, namiotach foliowych i magazynach,

b) opryskiwacze ciągnikowe polowe i ciągnikowe sadownicze, wraz z ciągnikiem, lub sprzęt agrolotniczy,

c) części do modernizacji opryskiwaczy,

d) przyrządy do regulacji opryskiwacza, w tym stoper, taśmę mierniczą, kalkulator, suwaki do określania parametrów pracy, cylindry miarowe,

e) wiatromierze.

§ 4. Osoby prowadzące szkolenia w zakresie obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin lub w zakresie stosowania środków ochrony roślin powinny mieć:

1) ukończoną szkołę ponadpodstawową lub ponadgimnazjalną prowadzącą kształcenie w zawodzie technik rolnik, technik ogrodnik, technik leśnik lub technik mechanizacji rolnictwa i uzyskać tytuł zawodowy w danym zawodzie lub

2) ukończone studia wyższe na kierunku rolnictwo, ogrodnictwo, leśnictwo lub technika rolnicza i leśna

— oraz posiadać co najmniej pięcioletni staż pracy na stanowiskach związanych z ochroną roślin.

§ 5. 1. Osoby prowadzące szkolenia w zakresie integrowanej produkcji powinny:

1) mieć ukończone studia wyższe na kierunku rolnictwo, ogrodnictwo, leśnictwo lub pokrewnym;

2) posiadać zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie integrowanej produkcji, zgodnie z programem szkolenia określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia, prowadzonym przez:

a) Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach lub

b) Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa — Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, lub

c) Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin — Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie, lub

d) Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu — Państwowy Instytut Badawczy, lub

e) wyższą szkołę rolniczą.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do pracowników jednostek naukowych, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615), zajmujących się integrowaną produkcją w ramach prowadzonych przez nich badań.

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 20, poz. 106, Nr 31, poz. 206 i Nr 98, poz. 817 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278.

§ 6. Osoby prowadzące szkolenia w zakresie ochrony roślin w części dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy powinny mieć ukończoną szkołę ponadpodstawową lub ponadgimnazjalną prowadzącą kształcenie w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy oraz posiadać tytuł zawodowy w danym zawodzie lub mieć ukończone studia wyższe o specjalności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, lub studia podyplomowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 7. Program szkolenia w zakresie:

- 1) integrowanej produkcji jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 2) obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 3) stosowania środków ochrony roślin:
 - a) przy użyciu opryskiwaczy jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia,
 - b) sprzętem agrolotniczym jest określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia,
 - c) metodą fumigacji jest określony w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

§ 8. Szkolenia w zakresie ochrony roślin są prowadzone w grupach nie większych niż 30 osób.

§ 9. 1. Podmiot prowadzący szkolenia w zakresie ochrony roślin dokumentuje swe działania, prowadząc wykaz obejmujący:

- 1) daty i zakres przeprowadzanych szkoleń;
- 2) imiona i nazwiska osób prowadzących szkolenia;
- 3) imiona i nazwiska osób, które ukończyły szkolenia, oraz numery wydanych zaświadczeń o ich ukończeniu.

2. Podmiot prowadzący szkolenia w zakresie ochrony roślin przechowuje wykaz, o którym mowa w ust. 1, przez okres 5 lat od dnia zakończenia szkolenia.

§ 10. 1. Wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie ochrony roślin jest określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia.

2. Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie ochrony roślin:

- 1) dla osób uczestniczących w szkoleniu jest ważne przez 5 lat;
- 2) dla osób prowadzących szkolenie w zakresie integrowanej produkcji jest ważne bezterminowo.

§ 11. Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie:

- 1) integrowanej produkcji,
- 2) obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin,
- 3) stosowania środków ochrony roślin:
 - a) przy użyciu opryskiwaczy,
 - b) sprzętem agrolotniczym,
 - c) metodą fumigacji

— wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowuje ważność przez okres, na który zostało wydane.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2011 r.³⁾

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *M. Sawicki*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla jednostek organizacyjnych prowadzących szkolenia w zakresie obrotu, konfekcjonowania lub stosowania środków ochrony roślin, programów tych szkoleń oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu szkolenia (Dz. U. Nr 105, poz. 671 oraz z 2009 r. Nr 141, poz. 1152), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 52 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 47, poz. 278).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2010 r. (poz. 1721)

Załącznik nr 1

PROGRAM SZKOLENIA DLA OSÓB PROWADZĄCYCH SZKOLENIA W ZAKRESIE
INTEGROWANEJ PRODUKCJI

Lp.	Temat	Liczba godzin
1	2	3
1	Integrowana produkcja w Polsce i na świecie	4
	Ochrona roślin w konwencjonalnych, integrowanych i ekologicznych systemach produkcji roślinnej	
	Ewolucja koncepcji i strategii integrowanej produkcji	
	Ekologiczne podstawy integrowanej produkcji	
	Prewencja jako ważny element integrowanej produkcji	
	Doradztwo w zakresie integrowanej produkcji	
2	Przepisy prawne	3
	Przepisy w zakresie ochrony roślin	
	Przepisy w zakresie nasiennictwa	
	Przepisy w zakresie nawozów i nawożenia	
3	Tryb uzyskiwania certyfikatów integrowanej produkcji	1
4	Metody ochrony roślin wykorzystywane w technologiach integrowanej produkcji	10
	Metoda hodowlana	
	Metoda biologiczna	
	Metoda biotechniczna	
	Metody agrotechniczne	
	Metody fizyczne i mechaniczne	
	Metoda chemiczna	
	Strategia zapobiegania uodparnianiu się agrofagów	
	System wspomaganie decyzji	
5	Planowanie i zakładanie upraw	20
	Stanowisko uprawy	
	Rodzaje podłoży do produkcji pod osłonami i ich przygotowanie	
	Materiał rozmnożeniowy, jego przygotowanie i ocena jakości	
	Dobór odmian	
	Płodozmian	
	Rola międzyplonów i mulczowania gleby	
	Mechaniczne zabiegi agrotechniczne	
	Terminy i metody siewu i sadzenia	
6	Racjonalne nawożenie	14
	Metody określania niedoboru lub nadmiaru składników pokarmowych w glebie i w roślinach	
	Gospodarka składnikami pokarmowymi	
	Nawożenie organiczne, mineralne i dokarmianie dolistne	
	Wapnowanie gleb	
7	Ograniczanie zachwaszczenia	20
	Agroekologiczne podstawy ochrony przed chwastami	
	Rozpoznawanie chwastów i charakterystyka zbiorowisk	
	Agrotechniczne metody ograniczania zachwaszczenia	
	Dobór herbicydów w integrowanej produkcji	
	Technika nanoszenia herbicydów	

8	Zabiegi uprawowe i pielęgnacyjne Uprawa gleby Nawadnianie upraw Zabiegi pielęgnacyjne w poszczególnych uprawach	15
9	Ochrona przed chorobami Wpływ czynników klimatycznych na występowanie patogenów Przegląd sprawców chorób roślin Ocena stopnia porażenia roślin przez choroby i prognozy ekonomicznego zagrożenia Sygnalizacja i prognozowanie występowania chorób Dobór fungicydów i bakteriocydów w integrowanej produkcji	30
10	Ochrona przed szkodnikami Przegląd szkodników roślin Sygnalizacja i prognozowanie występowania szkodników Metody ograniczania występowania szkodników a prognozy ekonomicznego zagrożenia Dobór zoocydów w integrowanej produkcji	32
11	Zbiór, zasady przechowywania i przygotowanie produktów do obrotu Zbiór i ocena jakości plonów Przechowywanie i czynniki wpływające na jakość i trwałość Przygotowanie do transportu, obrotu i sprzedaży Omówienie zasad funkcjonowania europejskich i światowych systemów jakości żywności	6
12	Wytyczne Dobrej Praktyki Rolniczej Zasady przechowywania nawozów Zasady przechowywania środków ochrony roślin Utrzymywanie czystości i higieny w gospodarstwie Ochrona siedlisk przyrodniczych, wód, gleb i powietrza Przeciwdziałanie erozji gleby	6
13	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin Technika opryskiwania upraw polowych i sadowniczych Rozpylacze i zasady ich stosowania Kalibracja opryskiwaczy Kryteria oceny w badaniach okresowych opryskiwaczy Przygotowanie cieczy użytkowej, mycie opryskiwacza Zagospodarowanie odpadów	21
14	Bezpieczeństwo i higieny pracy (BHP) Toksyczność środków ochrony roślin i potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi Sposoby wnikania środków ochrony roślin do organizmu: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy, błony śluzowe - spojówki Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia Bezpieczeństwo pracy (odzież i sprzęt ochronny, prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport, higiena w czasie i po pracy) Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin: objawy zatrucia, pierwsza pomoc w przypadku zatrucia	2
15	Ekonomiczne podstawy uprawy roślin według technologii integrowanej produkcji	3
16	Prowadzenie dokumentacji związanej z integrowaną produkcją	6
17	Kontrola integrowanej produkcji	7
18	Bibliografia uzupełniająca i przygotowanie prac zaliczeniowych w formie indywidualnych projektów pod	10

	kierunkiem wykładowcy	
	Ogółem	210

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE INTEGROWANEJ PRODUKCJI

Rośliny sadownicze		
Lp.	Temat	Liczba godzin
1	2	3
1	Obowiązujące przepisy prawne w zakresie integrowanej produkcji	0,5
2	Planowanie i zakładanie uprawy sadowniczej Rola użytków ekologicznych w uprawie integrowanej Wybór stanowiska uprawy Właściwy dobór odmian w aspekcie odporności na patogeny Obsadzanie obrzeży plantacji jako element ograniczający przenikanie zanieczyszczeń Przygotowanie gleby pod złożenie upraw sadowniczych Systemy sadzenia roślin sadowniczych Sposoby cięcia i formowania roślin sadowniczych	1
3	Pielęgnacja gleby Niechemiczne metody zwalczania chwastów Dobór herbicydów do sadu integrowanego Rola ściółkowania	1,5
4	Nawożenie upraw sadowniczych Analiza chemiczna gleby Analiza chemiczna liści Wizualna ocena roślin Racjonalne nawożenie Nawożenie upraw sadowniczych, a ochrona środowiska Pobieranie próbek gleby Pobieranie próbek liści Stosowanie nawozów mineralnych i organicznych a ochrona środowiska	1,5
5	Ochrona upraw sadowniczych przed chorobami Sposoby prowadzenia lustracji upraw sadowniczych w celu wykrycia chorób Charakterystyka ważniejszych chorób w poszczególnych uprawach sadowniczych Niechemiczne metody ochrony przed chorobami Zastosowanie progów szkodliwości dla chorób Dobór fungicydów zalecanych do integrowanej produkcji	2
6	Ochrona upraw sadowniczych przed szkodnikami Sposoby prowadzenia lustracji upraw sadowniczych w celu wykrycia szkodników Charakterystyka ważniejszych szkodników Niechemiczne metody ochrony upraw sadowniczych przed szkodnikami Rola organizmów pożytecznych i ich introdukcja w sadowniczych uprawach integrowanych Zastosowanie progów szkodliwości dla szkodników Chemiczne zwalczanie szkodników Zwalczanie gryzoni w uprawach sadowniczych Ochrona upraw sadowniczych przed ptakami Zoocydy zalecane do integrowanej produkcji	3,5
7	Środki ochrony roślin a ochrona środowiska	1,5

	Zabronione zabiegi w uprawach prowadzonych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji	
	Ochrona organizmów pożytecznych i ich rola w integrowanej produkcji	
	Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne: pszczoły, owady pożyteczne i mikroorganizmy, ryby, zwierzęta	
	Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin	
	Właściwe postępowanie ze środkami ochrony roślin bardzo toksycznymi i toksycznymi	
	Właściwe postępowanie z opryskiwaczem przed i po zabiegu	
	Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk, otulin parków narodowych oraz rezerwatów przyrody	
	Porównanie metod ochrony roślin stosowanych w rolnictwie ekologicznym, konwencjonalnym i w produkcji integrowanej	
	Monitoring pozostałości środków ochrony roślin w produktach roślinnych i w środowisku	
8	Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)	1
	Toksyczność środków ochrony roślin i potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi	
	Sposoby wnikania do organizmu: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy, błony śluzowe - spojówki	
	Bezpieczeństwo pracy (odzież i sprzęt ochronny, prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport, higiena w czasie i po pracy)	
	Ocena zagrożenia i zasady BHP na poszczególnych stanowiskach pracy przy sporządzaniu cieczy roboczej, opryskiwaniu upraw sprzętem ciągnikowym, zabiegach aparaturą plecakową, zabiegach w uprawach pod osłonami, zaprawianiu nasion	
	Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin: objawy zatruc, pierwsza pomoc w przypadku zatruc	
9	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin	2
	Technika opryskiwania	
	Rozpylacze i zasady ich stosowania	
	Kalibracja opryskiwaczy	
	Kryteria oceny w badaniach okresowych opryskiwaczy	
	Przygotowanie cieczy użytkowej, mycie opryskiwacza	
	Zagospodarowanie odpadów	
10	Sposób ewidencjonowania czynności w prowadzeniu upraw sadowniczych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji	0,5
11	Kontrola integrowanej produkcji	1
	Ogółem	16

Rośliny warzywne

Lp.	Temat	Liczba godzin
1	2	3
1	Obowiązujące przepisy prawne w zakresie integrowanej produkcji	0,5
2	Lokalizacja plantacji i wybór stanowiska uprawy	1,5

	Rola użytków ekologicznych w uprawie integrowanej Wybór stanowiska uprawy Właściwy dobór odmian w aspekcie odporności na patogeny Płodozmian i zmianowanie (rola roślin strukturotwórczych, międzyplonów i resztek roślinnych w zachowaniu materii organicznej i składników pokarmowych w glebie) Przygotowanie gleby pod założenie uprawy warzywnej Terminy i sposoby siewu i sadzenia roślin warzywnych	
3	Nawożenie integrowanych upraw warzyw Gospodarka składnikami pokarmowymi a ochrona środowiska Analiza chemiczna gleby podstawą racjonalnego nawożenia (technika i terminy pobierania prób) Zastosowanie nawożenia organicznego jako podstawowego źródła składników pokarmowych (nawozy naturalne - dopuszczalne dawki i terminy stosowania, nawozy zielone) Uzupełniające nawożenie mineralne - bilans składników pokarmowych Ocena wizualna wzrostu i rozwoju roślin, analiza chemiczna próbek liściowych (głównie w uprawach pod osłonami), technika pobierania prób Stosowanie nawozów mineralnych i organicznych a ochrona środowiska	1,5
4	Ochrona warzyw przed chwastami Agroekologiczne podstawy ochrony przed chwastami Rola Dobrej Praktyki Rolniczej w ochronie przed chwastami Niechemiczne metody ochrony przed chwastami Dobór herbicydów w integrowanej ochronie przed chwastami Metody ograniczania zużycia herbicydów w integrowanej uprawie (zastosowanie adiuwantów, dawki dzielone, zabiegi pasmowe i precyzyjne)	2
5	Ochrona warzyw przed chorobami Sposoby prowadzenia lustracji uprawy w celu wykrycia chorób Charakterystyka ważniejszych chorób roślin warzywnych Rola Dobrej Praktyki Rolniczej w ochronie przed chorobami Niechemiczne metody ochrony uprawy przed chorobami Zastosowanie progów szkodliwości dla chorób Zwalczanie chemiczne chorób Dobór fungicydów zalecanych do integrowanej produkcji	3
6	Ochrona warzyw przed szkodnikami Sposoby prowadzenia lustracji upraw warzyw w celu wykrycia szkodników Charakterystyka ważniejszych szkodników warzyw Rola Dobrej Praktyki Rolniczej w ochronie przed szkodnikami Niechemiczne metody ochrony upraw warzyw przed szkodnikami Rola organizmów pożytecznych w integrowanej uprawie warzyw	2

	Zastosowanie progów szkodliwości dla szkodników	
	Dobór zoocydów zalecanych w integrowanej produkcji	
	Chemiczne zwalczanie szkodników	
7	Środki ochrony roślin a ochrona środowiska	1
	Zabronione zabiegi w uprawach prowadzonych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji	
	Ochrona organizmów pożytecznych i ich rola w integrowanej produkcji	
	Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne: pszczoły, owady pożyteczne i mikroorganizmy, ryby, zwierzęta	
	Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin	
	Właściwe postępowanie ze środkami ochrony roślin bardzo toksycznymi i toksycznymi	
	Właściwe postępowanie z opryskiwaczem przed i po zabiegu	
	Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk, otulin parków narodowych oraz rezerwatów przyrody	
	Porównanie metod ochrony roślin stosowanych w rolnictwie ekologicznym konwencjonalnym i w produkcji integrowanej	
	Monitoring pozostałości środków ochrony roślin w produktach roślinnych i w środowisku	
8	Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)	1
	Toksyczność środków ochrony roślin i potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi	
	Sposoby wnikania do organizmu: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy, błony śluzowe - spojówki	
	Bezpieczeństwo pracy (odzież i sprzęt ochronny, prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport, higiena w czasie i po pracy)	
	Ocena zagrożenia i zasady BHP na poszczególnych stanowiskach pracy przy sporządzaniu cieczy roboczej, opryskiwaniu upraw sprzętem ciągnikowym, zabiegach aparaturą plecakową, zabiegach w uprawach pod osłonami, zaprawianiu nasion	
	Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin: objawy zatruc, pierwsza pomoc w przypadku zatruc	
9	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin	2
	Technika opryskiwania	
	Rozpylacze i zasady ich stosowania	
	Kalibracja opryskiwaczy	
	Kryteria oceny w badaniach okresowych opryskiwaczy	
	Przygotowanie cieczy użytkowej, mycie opryskiwacza	
	Zagospodarowanie odpadów	
10	Sposób ewidencjonowania czynności w uprawach warzywnych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji	0,5
11	Kontrola integrowanej produkcji	1
	Ogółem	16

Rośliny rolnicze		
Lp.	Temat	Liczba godzin
1	2	3
1	Obowiązujące przepisy prawne w zakresie integrowanej produkcji	0,5
2	Planowanie i organizacja integrowanej produkcji roślinnej Rola zmianowania w kształtowaniu żyzności gleb i stanu sanitarnego zasiewów Znaczenie międzyplonów Wybór stanowiska uprawy Właściwy dobór odmian Terminy i sposoby siewów roślin rolniczych Zasady uprawy roli w produkcji integrowanej Rola użytków ekologicznych	2
3	Pielęgnacja gleby po wykonaniu zasiewów Niechemiczne metody zwalczania chwastów Dobór herbicydów w uprawie integrowanej roślin rolniczych Możliwość stosowania zmniejszonych dawek herbicydów	1
4	Nawożenie integrowanych upraw rolniczych Plan nawożenia dla gospodarstwa i poszczególnych pól płodozmianu Rola nawozów naturalnych w podtrzymaniu żyzności gleby Zasady określania potrzeb nawozowych roślin i dawek nawozów Doradztwo nawozowe w integrowanej produkcji roślinnej Wykorzystanie testów glebowych i roślinnych Dolistne dokarmianie roślin Zasady bezpiecznego stosowania nawozów mineralnych, naturalnych, organicznych i organiczno-mineralnych Nawożenie upraw rolniczych a ochrona środowiska Stosowanie nawozów mineralnych i organicznych a ochrona środowiska	1,5
5	Ochrona upraw rolniczych przed chorobami Sposoby prowadzenia lustracji uprawy w celu wykrycia chorób Charakterystyka ważniejszych chorób roślin rolniczych Zastosowanie progów szkodliwości dla chorób Dobór fungicydów zalecanych do integrowanej produkcji	2,5
6	Ochrona upraw rolniczych przed szkodnikami Sposoby prowadzenia lustracji upraw rolniczych w celu wykrycia szkodników Charakterystyka ważniejszych szkodników upraw rolniczych Niechemiczne metody ochrony upraw rolniczych przed szkodnikami Rola organizmów pożytecznych w integrowanej uprawie roślin rolniczych Zastosowanie progów szkodliwości dla szkodników Chemiczne zwalczanie szkodników	2,5
7	Środki ochrony roślin a ochrona środowiska Zabronione zabiegi w uprawach prowadzonych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji	1,5

	Ochrona organizmów pożytecznych i ich rola w integrowanej produkcji Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne: pszczoły, owady pożyteczne i mikroorganizmy, ryby, zwierzęta Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin Właściwe postępowanie ze środkami ochrony roślin bardzo toksycznymi i toksycznymi Właściwe postępowanie z opryskiwaczem przed i po zabiegu Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk, otulin parków narodowych oraz rezerwatów przyrody Porównanie metod ochrony roślin stosowanych w rolnictwie ekologicznym, konwencjonalnym i w produkcji integrowanej Monitoring pozostałości środków ochrony roślin w produktach roślinnych i w środowisku	
8	Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) Toksyczność środków ochrony roślin i potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi Sposoby wnikania do organizmu: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy, błony śluzowe - spojówki Bezpieczeństwo pracy (odzież i sprzęt ochronny, prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport, higiena w czasie i po pracy) Ocena zagrożenia i zasady BHP na poszczególnych stanowiskach pracy przy sporządzaniu cieczy roboczej, opryskiwaniu upraw sprzętem ciągnikowym, zabiegach aparaturą plecakową, zabiegach w uprawach pod osłonami, zaprawianiu nasion Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin: objawy zatruc, pierwsza pomoc w przypadku zatruc	1
9	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin Technika opryskiwania Rozpylacze i zasady ich stosowania Kalibracja opryskiwaczy Kryteria oceny w badaniach okresowych opryskiwaczy Przygotowanie cieczy użytkowej, mycie opryskiwacza Zagospodarowanie odpadów	2
10	Sposób ewidencjonowania czynności w uprawach rolniczych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji	0,5
11	Kontrola integrowanej produkcji	1
	Ogółem	16

Załącznik nr 3

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE OBROTU I KONFEKCJONOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN

Lp.	Temat	Liczba godzin
1	2	1
1	Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów Dopuszczanie środków ochrony roślin do obrotu Warunki prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin Wymagania w zakresie obrotu, konfekcjonowania i stosowania środków ochrony roślin Zakres działania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w ramach nadzoru nad obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin, w tym: nakaz wycofania środka ochrony roślin z obrotu, zakaz stosowania środka ochrony roślin, kontrola jakości środków ochrony roślin, kontrola prawidłowości stosowania środków ochrony roślin Postępowanie w przypadku reklamacji środków ochrony roślin Postępowanie ze środkami przeterminowanymi, niepełnowartościowymi oraz z opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin Wprowadzanie do obrotu podrobionych środków ochrony roślin, w tym: a) niebezpieczeństwa wynikające z wprowadzania do obrotu podrobionych środków ochrony roślin, b) metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin	4
2	Charakterystyka i stosowanie środków ochrony roślin Skład środków ochrony roślin Formy użytkowe środków ochrony roślin Okres karencji i okres prewencji Klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczoł i organizmów wodnych Podział środków ochrony roślin a) ze względu na funkcję: - roztoczbójcze (akarycydy), - bakteriobójcze (bakteriocydy), - grzybobójcze (fungicydy), - chwastobójcze (herbicydy), - owadobójcze (insektycydy), - mięczakobójcze (moluskocydy), - nicieniobójcze (nematocydy), - regulatory wzrostu roślin, - odstraszające szkodniki (repelenty), - gryzoniobójcze (rodentycydy), - przyciągające szkodniki (atraktanty),	6

	- kretobójcze (talpicydy), - wirusobójcze (wirocydy), - inne, b) ze względu na sposób oddziaływania na organizmy szkodliwe: - kontaktowe, - żołądkowe, - inhalacyjne, - fungitoksyczne, - fungistatyczne, - desykujące, - inhibitujące wzrost i rozwój, - inny	
3	Zagadnienia z zakresu ochrony roślin uprawnych Podstawowe wiadomości o organizmach szkodliwych i ich zwalczaniu, w tym o: a) organizmach chorobotwórczych, b) chwastach, c) szkodnikach Przegląd metod ochrony roślin, w tym: agrotechnicznej, hodowlanej, mechanicznej, fizycznej, biologicznej, chemicznej, integrowanej oraz kwarantanna	4
4	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin Sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamgławianie, sublimowanie, zwabianie Sposoby stosowania środków ochrony roślin do dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji pomieszczeń i magazynów Badanie sprawności technicznej sprzętu używanego do stosowania środków ochrony roślin	3
5	Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin Postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin	2
6	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy sprzedaży środków ochrony roślin Przegląd obowiązujących przepisów Zagrożenie dla zdrowia człowieka podczas obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin Drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin Zasady profilaktyki, w tym: a) badania lekarskie, b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej, c) informacje o najbliższym zakładzie opieki zdrowotnej oraz numery telefonów do ośrodków	5

toksykologicznych	
Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin oraz w razie wystąpienia innych nagłych wypadków	
Przepisy przeciwpożarowe i zasady postępowania w czasie pożaru, w tym: a) przyczyny i rodzaje zagrożeń, b) drogi pożarowe	
Postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin	
Ochrona pracy kobiet i ochrona pracy młodocianych	
Ogółem	24

Załącznik nr 4

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN
PRZY UŻYCIU OPRYSKIWACZY

Lp.	Temat	Liczba godzin
1	2	3
1	Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów Wymagania w zakresie nabywania i stosowania środków ochrony roślin Badania sprawności technicznej opryskiwaczy Postępowanie w przypadku reklamacji środków ochrony roślin Zagrożenia wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska Metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin	1
2	Charakterystyka i stosowanie środków ochrony roślin Skład środków ochrony roślin Formy użytkowe środków ochrony roślin Okres karencji i okres prewencji Klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczół i organizmów wodnych Podział środków ochrony roślin: a) ze względu na funkcję: - roztoczobójcze (akarycydy), - bakteriobójcze (bakteriocydy), - grzybobójcze (fungicydy), - chwastobójcze (herbicydy), - owadobójcze (insektycydy), - mięczakobójcze (moluskocydy), - nicieniobójcze (nematocydy), - regulatory wzrostu roślin, - odstraszające szkodniki (repelenty), - gryzoniobójcze (rodentycydy), - przyciągające szkodniki (atraktanty), - kretobójcze (talpicydy), - wirusobójcze (wirocydy), - inne, b) ze względu na sposób oddziaływania na organizmy szkodliwe: - kontaktowe, - żołądkowe, - inhalacyjne, - fungitoksyczne, - fungistatyczne, - desykujące, - inhibitujące wzrost i rozwój, - inne, Czynniki warunkujące skuteczne działanie środków	2

	ochrony roślin: a) dobór środka ochrony roślin, b) termin przeprowadzenia zabiegu, c) dawka środka ochrony roślin, d) warunki atmosferyczne, e) łączne stosowanie agrochemikaliów	
3	Zagadnienia z zakresu ochrony roślin uprawnych Podstawowe wiadomości o organizmach szkodliwych i ich zwalczaniu, w tym o: a) organizmach chorobotwórczych, b) chwastach, c) szkodnikach, Przegląd metod ochrony roślin, w tym: agrotechniczna, hodowlana, mechaniczna, fizyczna, biologiczna, chemiczna, integrowana oraz kwarantanna Podstawowe wiadomości z zakresu dobrej praktyki ochrony roślin Zwalczanie szkodników artykułów rolno-spożywczych	2
4	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin Sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamglawianie, sublimowanie, zwabianie Przygotowanie opryskiwacza do pracy, w tym: a) sprawdzenie stanu technicznego poszczególnych urządzeń opryskiwacza pod kątem ich wpływu na jakość wykonania zabiegu, b) dobór parametrów pracy i regulacja opryskiwaczy, c) dobór rozpylaczy Technika opryskiwania - użytkowanie opryskiwaczy Badania sprawności technicznej opryskiwaczy: a) organizacja systemu badań w regionie, b) wymagania techniczne dla opryskiwaczy, c) przygotowanie opryskiwacza do badania	5, w tym 4 godziny zajęć praktycznych
5	Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin Postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin Postępowanie z opryskiwaczem przed zabiegiem i po zabiegu wykonanym przy użyciu środków ochrony roślin Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk, otulin parków narodowych oraz rezerwatów przyrody	2
6	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin Przegląd obowiązujących przepisów Zagrożenia dla zdrowia człowieka podczas	2

	stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	
	Drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową	
	Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia	
	Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin	
	Ocena zagrożenia na poszczególnych stanowiskach pracy, w tym przy: a) sporządzaniu cieczy roboczej, b) zabiegach wykonywanych opryskiwaczem ciągnikowym, c) zabiegach wykonywanych opryskiwaczem plecakowym, d) zabiegach wykonywanych w uprawach pod osłonami, e) zaprawianiu nasion	
	Zasady profilaktyki, w tym: a) badania lekarskie, b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej, c) informacje o najbliższym zakładzie opieki zdrowotnej oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych	
	Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin oraz w razie wystąpienia innych nagłych wypadków	
	Przepisy przeciwpożarowe i zasady postępowania w czasie pożaru, w tym: a) przyczyny i rodzaje zagrożenia, b) drogi pożarowe	
	Postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin	
	Ogółem	14

**PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHONY ROŚLIN SPRZĘTEM
AGROLOTNICZYM**

Lp.	Temat	Liczba godzin
1	2	3
1	Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów	1
	Dopuszczanie środków ochrony roślin do obrotu	
	Wymagania w zakresie nabywania i stosowania środków ochrony roślin	
	Postępowanie w przypadku reklamacji środków ochrony roślin	
	Zagrożenia wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska	
	Metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin	
2	Ochrona roślin uprawnych i lasów przed szkodnikami i organizmami chorobotwórczymi	2
	Podstawowe wiadomości o biologii niektórych organizmów szkodliwych	
	Zastosowanie zabiegów agrolotniczych w zwalczaniu organizmów szkodliwych	
3	Charakterystyka i podział środków ochrony roślin oraz możliwości ich stosowania sprzętem agrolotniczym	1
4	Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko, w tym na organizmy pożyteczne w uprawach, lasach i strefach ekotonowych	1
5	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin	1
	Przegląd obowiązujących przepisów	
	Zagrożenia dla zdrowia człowieka podczas stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym	
	Klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczoł i organizmów wodnych	
	Drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową	
	Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia	
	Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin	
6	Sprzęt agrolotniczy w zabiegach ochrony roślin, w tym: podział, budowa, zastosowanie, sprawność techniczna	3
7	Naprowadzanie samolotów i śmigłowców na pola zabiegowe oraz zasady bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym	2
8	Organizacja i koszty prac agrolotniczych	1

9	Badanie sprawności technicznej opryskiwaczy	2
	Ogółem	14

Załącznik nr 6

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN METODĄ FUMIGACJI

Lp.	Temat	Liczba godzin
1	2	3
1	Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów Dopuszczanie środków ochrony roślin do obrotu Zasady nabywania i stosowania środków ochrony roślin Postępowanie w przypadku reklamacji środków ochrony roślin Zagrożenia wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska Metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin	1
2	Charakterystyka i zasady stosowania środków ochrony roślin Skład środków ochrony roślin Formy użytkowe środków ochrony roślin Okres karencji i okres prewencji Klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczół i organizmów wodnych Podział środków ochrony roślin a) ze względu na funkcję: - roztoczbójcze (akarycydy), - bakteriobójcze (bakteriocydy), - grzybobójcze (fungicydy), - chwastobójcze (herbicydy), - owadobójcze (insektycydy), - mięczakobójcze (moluskocydy), - nicieniobójcze (nematocydy), - regulatory wzrostu roślin, - odstraszające szkodniki (repelenty), - gryzoniobójcze (rodentycydy), - przyciągające szkodniki (atraktanty), - kretobójcze (talpicydy), - wirusobójcze (wirowicydy), - inne, b) ze względu na sposób oddziaływania na organizmy szkodliwe: - kontaktowe, - żołądkowe, - inhalacyjne, - fungitoksyczne, - fungistatyczne, - desykujące, - inhibitujące wzrost i rozwój, - inne Czynniki warunkujące skuteczne działanie środków	2

	ochrony roślin: a) dobór środka ochrony roślin, b) termin przeprowadzenia zabiegu, c) dawka środka ochrony roślin, d) warunki atmosferyczne Środki ochrony roślin przeznaczone do zwalczania szkodników artykułów rolno-spożywczych	
3	Zagadnienia z zakresu ochrony roślin Podstawowe wiadomości o biologii organizmów szkodliwych - ich oznaczenie i zwalczanie Przegląd metod ochrony roślin, w tym szczegółowa charakterystyka metody chemicznej Zasady wykonywania zabiegu dezynsekcji gazowej i technika wykonywania tego zabiegu, w tym: a) stosowane środki ochrony roślin, b) właściwości chemiczne i fizyczne środków ochrony roślin, c) mechanizm działania środków ochrony roślin, d) warunki zastosowania środków ochrony roślin, e) przygotowywanie pomieszczenia, f) dawkowanie i sposób rozmieszczenia środków ochrony roślin, g) odwietrzanie pomieszczenia, h) kontrola pozostałości gazu w pomieszczeniu Wymagania dotyczące ewidencji zabiegów wykonywanych przy użyciu środków ochrony roślin	4
4	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin Sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamgławianie, sublimowanie, zwabianie Przygotowywanie sprzętu do wykonywania zabiegu Rodzaje sprzętu Sprawność techniczna i wpływ na jakość zabiegu Usuwanie podstawowych usterek Zabezpieczenie sprzętu po wykonanym zabiegu	4, w tym 3 godziny zajęć praktycznych
5	Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin Postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin	2
6	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin Przegląd obowiązujących przepisów Klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożenia dla zdrowia człowieka Drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową	3

Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia	
Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin	
Zasady profilaktyki: a) badania lekarskie, b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej, c) informacje o najbliższym zakładzie opieki zdrowotnej, telefony do ośrodków toksykologicznych	
Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin oraz w razie wystąpienia innych nagłych wypadków	
Przepisy przeciwpożarowe i sposób postępowania w czasie pożaru, w tym: a) przyczyny i rodzaje zagrożenia pożarowego, b) drogi pożarowe	
Postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin	
Ogółem	16

WZÓR

**ZAŚWIADCZENIE O UKOŃCZENIU SZKOLENIA
W ZAKRESIE OCHRONY ROŚLIN****Część A** - dla osób uczestniczących w szkoleniuPieczęć podmiotu
prowadzącego szkolenieZAŚWIADCZENIE NR ...
o ukończeniu szkolenia*

Pan/Pani

(imię i nazwisko)

urodzony(a) w dniu 19 r. w

numer PESEL albo nazwa i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość**

był(a) słuchaczem szkolenia w zakresie:***

- integrowanej produkcji
- obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin
- stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy
- stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym
- stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji

zorganizowanego przez

w dniu (ach)

Przewodniczący komisji:

Członkowie komisji:

.....
(podpis i pieczęć podmiotu
prowadzącego szkolenie).....
(data wydania zaświadczenia)

* zaświadczenie w zakresie integrowanej produkcji, w zakresie obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin albo w zakresie stosowania środków ochrony roślin zachowuje ważność przez 5 lat od dnia ukończenia szkolenia
** w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL
*** zaznaczyć właściwe

Część B - dla osób prowadzących szkolenia

Pieczęć podmiotu
prowadzącego szkolenie

**ZAŚWIADCZENIE NR ...
o ukończeniu szkolenia**

Pan/Pani

(imię i nazwisko)

urodzony(a) w dniu 19 r. w

numer PESEL albo nazwa i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość*

był(a) słuchaczem szkolenia dla osób prowadzących szkolenie w zakresie integrowanej
produkcji

zorganizowanego przez

w dniu (ach)

Przewodniczący komisji:

Członkowie komisji:

.....
(podpis i pieczęć podmiotu
prowadzącego szkolenie)

.....
(data wydania zaświadczenia)

* w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL